

วิจารณ์และแนะนำหนังสือ

John P. Doll and Frank Orazem, *Production Economics : Theory With Applications* (Columbus : Grid Inc., 1978) 406 pp.

เศรษฐศาสตร์การผลิต (Production Economics) ถือเป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทของมหาวิทยาลัยแทบทุกแห่งทั้งในต่างประเทศและภายในประเทศที่เปิดสอนสาขาวิชานี้ ทำหน้าที่ใช้เรียนและใช้อ้างอิงในการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การผลิต มักจะหนีไม่พ้นหนังสือเรื่อง *Economics of Agricultural Production and Resource Use* ซึ่งแต่งโดย เอิร์ล โอ เฮดดี (Earl O. Heady)¹ แห่งมหาวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา (Iowa State University) เฮดดีเป็นนักเศรษฐศาสตร์การเกษตรผู้ยิ่งยง ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกในด้านการนำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ เพื่อวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการผลิตทางเกษตรอย่างกว้างขวาง ซึ่งหากนักวิชาการอื่นๆ ในสาขานี้เทียบเทียมได้ยาก เป็นที่ยอมรับกันโดยปราศจากข้อโต้แย้งว่าเฮดดีเป็นผู้ก่อให้เกิดการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทอย่างกว้างขวาง และหนังสือ *Economics of Agricultural Production and Resource Use* ของเฮดดี ก็ถือเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้ศึกษาระดับปริญญาตรีต้องอ่านและค้นคว้ากันทุกคน

อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มดังกล่าวของเฮดดีได้เขียนขึ้นอย่างละเอียดและซับซ้อน ฉะนั้นจึงจัดว่าเป็นตำราที่ยากสำหรับใช้สอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรี และนักศึกษาระดับปริญญาโทที่มีพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ไม่เพียงพอ สำหรับนักศึกษาไทยนั้นยังต้องเผชิญกับปัญหาความไม่สันทัดในการอ่านตำราภาษาอังกฤษอีกโสดหนึ่งด้วย แต่ก็เป็นเรื่องน่าแปลกที่นับแต่หนังสือของเฮดดีได้จัดพิมพ์มากกว่า 20 ปี แล้วก็ตาม ยังไม่ปรากฏว่ามีนักวิชาการทาง

1. Earl O. Heady, *Economics of Agricultural Production and Resource Use* (Englewood Cliff, N.J. : Prentice - Hall Inc., 1952)

ตำราเขียนตำราสำหรับใช้ในการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การผลิตโดยเฉพาะเจาะจงอีกเลย
 ใดๆ ที่มีความต้องการตำราที่มีลักษณะอ่านเข้าใจง่ายกว่าหนังสือของเฮ็คคีย์ เท่าที่ผู้วิจารณ์ทราบ
 มีอยู่เพียง 2 เล่ม คือ ที่ วอร์เรน เฮช วินเซนต์ (Warren H. Vincent) เป็นบรรณาธิการ²
 และที่แต่งโดย จอห์น พี. คอลลีย์ (John P. Doll) ร่วมกับ เจมส์ โรดส์ (James Rhodes)
 และ เจอร์รี เวสต์ (Jerry West)³ แต่ทว่าหนังสือ 2 เล่มดังกล่าวได้ควบคุมเรื่องเศรษฐศาสตร์
 การผลิตเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ จอห์น พี คอลลีย์
 แห่งมหาวิทยาลัยมิสซูรี (University of Missouri) และแฟรงค์ โอราเซม (Frank Orazem)
 แห่งมหาวิทยาลัยแห่งรัฐแคนซัส (Kansas state University) ได้ร่วมกันแต่งหนังสือเรื่อง
Production Economics : Theory with Applications ขึ้น โดยได้ขยายและแก้ไขเพิ่มเติมจาก
 ส่วนที่คอลลีย์ได้เขียนไว้ในหนังสือที่เขียนร่วมกับโรดส์และเวสต์ ทำให้มีตำรามาตรฐานสำหรับ
 ใช้ในการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การผลิตโดยเฉพาะ ซึ่งหาได้ยากยิ่งในปัจจุบันเพิ่มขึ้น
 เล่มหนึ่ง

คอลลีย์ และ โอราเซม รู้จักกันตั้งแต่สมัยเรียนชั้นบัณฑิตวิทยาลัยด้วยกันที่มหาวิท-
 ทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา โดยฝ่ายแรกมาจากทุ่งราบรัฐมอนทานา และฝ่ายหลังมาจากครอบครัว
 เกษตรกรรมในประเทศยูโกสลาเวีย แต่ทั้งสองคนมุ่งมายังมหาวิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวาด้วยวัตถุประสงค์
 ประสงค์อย่างเดียวกันคือต้องการเป็นสานศิษย์ของเฮ็คคีย์ ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า หนังสือ
 ที่คอลลีย์กับโอราเซมร่วมกันแต่งขึ้นนี้เป็นผลจากความรู้อันที่ได้รับถ่ายทอดจากเฮ็คคีย์โดยแท้
 จากส่วนหนึ่งของย่อหน้าสุดท้ายของคำนำผู้แต่งทั้งสองท่านได้เขียนไว้ว่า

“.....อิทธิพลจากคำสอนและผลงานวิจัยค้นคว้าของศาสตราจารย์เฮ็คคีย์จะปรากฏอยู่
 ให้เห็นชัดเจนในทุกหน้าของหนังสือเล่มนี้.....”

เนื่องจากคอลลีย์และโอราเซมมีประสบการณ์ด้านการสอนมานานและเข้าใจถึงปัญหา
 ของนักศึกษาเป็นอย่างดีจึงได้แต่งตำราเล่มนี้ขึ้นด้วยเจตนาให้อ่านง่าย ในส่วนที่เกี่ยวกับการ

2. Warren H. Vincent (ed.) *Economics and Management in Agriculture*. (Englewood
 Cliff, N.J. : Prentice Hall Inc., 1962)

3. John P. Doll, James Rhodes, and Jerry West, *Economics of Production, Markets,
 and Policy*. (Homewood : Richard D. Irwin, 1968)

วิเคราะห์ได้ใช้กราฟ คณิตศาสตร์ และแคลคูลัสอย่างง่ายเป็นเครื่องมือในการอธิบาย และการนำทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้วิเคราะห์ปัญหาการผลิตทางเกษตรกรรม ก็กระทำโดยมีตัวอย่างประกอบทำให้เห็นถึงประโยชน์ของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ได้อย่างชัดเจน หลายต่อหลายเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือของเฮ็คคีย์ ซึ่งเป็นเรื่องทีอ่านแล้วเข้าใจยาก กอลด์และโอราเซมก็สามารถถ่ายทอดให้เป็นเรื่องทีอ่านแล้วเข้าใจง่าย โดยสามารถคงสาระเดิมไว้อย่างครบถ้วน หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 10 บท และ 2 ภาคผนวก

บทแรก เป็นคำนำอธิบายถึงความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร ถึงแม้จะเป็นบทสั้น ๆ แก่ผู้แต่งเขียนได้กินใจความดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอธิบายถึงความหมายและความแตกต่างระหว่างเศรษฐศาสตร์จุลภาค (Micro) กับมหภาค (Macro) เศรษฐศาสตร์แบบ Statics กับ Dynamics และเศรษฐศาสตร์แบบ Positive และ Normative มีการอุปมาอุปมัยทำให้เห็นภาพพจน์และเข้าใจง่ายดี

บทที่สอง เกี่ยวกับเรื่องฟังก์ชันการผลิตและต้นทุน โดยมีกรอธิบายถึงฟังก์ชันการผลิตซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย (Input) กับผลผลิต (Output) และฟังก์ชันการผลิตจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะของฟังก์ชันต้นทุนอย่างไร

บทที่สามและสี่ เป็นเรื่องการจัดสรรการใช้ทรัพยากร และบทที่ห้าเป็นเรื่องการผลิตสินค้าหลายชนิด สาระสำคัญของสามบทนี้เป็นเรื่องการนำเอาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาคมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ว่าจะใช้ทรัพยากรเท่าใด และผลิตสินค้าอย่างใดเท่าใดจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้ข้อสมมุติฐานว่าผู้ผลิตต้องการแสวงหากำไรให้มากที่สุดโดยใช้กรอบการวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์แบบ Statics ถึงแม้ว่าสาระสำคัญของสามบทนี้จะเป็นเรื่องที่บรรจุไว้ในตำราจุลเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปก็ตาม แต่ส่วนที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ที่ออกจะมีลักษณะพิเศษอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ ประการแรกมีการอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันการผลิตกับเส้น Isoquant และเส้น Production Possibility อย่างชัดเจน ประการที่สองมีการแสดงให้เห็นว่าหลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดระดับการใช้ปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด จะให้ผลตรงกับที่เกิดจากการใช้หลักเกณฑ์กำหนดผลผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเสมอ และประการ

ที่สามมีการพิจารณาถึงลักษณะการผลิตทางเกษตรที่ใช้ผลผลิตของฟาร์มเป็นสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Products) เพื่อผลิตสินค้าขั้นสุดท้าย (Final Products)

บทที่หก เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการผลิตตามระยะเวลา ซึ่งเป็นบทที่ผู้วิจารณ์คิดว่าน่าสนใจมาก เพราะเนื้อหาสาระในบทนี้ไม่สู้ปรากฏในตำราจุลเศรษฐศาสตร์เล่มอื่น ๆ สาระสำคัญของบทนี้อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงวิธีการวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์จากแบบ Statics เป็นแบบ Dynamics ซึ่งช่วยให้การวิเคราะห์ปัญหาการผลิตทางเกษตรใกล้เคียงกับที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง กล่าวคือการผลิตทางเกษตรจะใช้ปัจจัยการผลิตในระยะเวลาต่าง ๆ กัน และผลผลิตที่ได้ก็ต้องใช้เวลาพอสมควร และผลผลิตอาจจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาใดก็ได้ ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยและกำหนดระดับผลผลิตด้วย นอกจากนี้ยังได้มีการชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการแสวงหากำไรสูงสุดต่อกระบวนการผลิตกับการแสวงหากำไรสูงสุดต่อระยะเวลาอีกด้วย

บทที่เจ็ด เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประหยัดจากขนาดและผลที่มีต่อการขยายขนาดของฟาร์ม ในบทนี้มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันต้นทุนในระยะสั้นและระยะยาว ผลตอบแทนต่อขนาดและสาเหตุที่ทำให้ฟาร์มขยายขนาดการผลิตโดยมีตัวอย่างประกอบเกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรบางอย่าง

บทที่แปด เป็นเรื่องของทฤษฎีการตัดสินใจซึ่งเป็นบทที่มีความน่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนกว่าบทที่หก เพราะมีการเสนอหลักเกณฑ์การตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์เสี่ยงและความไม่แน่นอน ซึ่งเป็นสภาพการณ์ที่การผลิตทางเกษตรต้องเผชิญโดยหลีกเลี่ยงได้ยาก ผู้แต่งได้แนะนำการใช้เทคนิคทางเชิงประมาณอย่างง่าย ๆ เป็นเครื่องมือช่วยการตัดสินใจ

บทที่เก้า ได้เสนอถึงการใช้โปรแกรมเชิงเส้น (Linear Programming) เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในการบริหารงานฟาร์ม มีการกล่าวถึงตัวแบบโปรแกรมเชิงเส้นทั้งแบบ Maximization และ Minimization และเสนอวิธีการหาคำตอบทั้งแบบกราฟและแบบ Simplex ในส่วนของวิธีการแบบ Simplex ได้อธิบายโดยผู้ที่ไม่มีความรู้ทางด้านพีชคณิตเชิงเส้น

(Linear Algebra) ก็สามารถติดตามได้ ที่น่าสนใจคือการอธิบายถึงเรื่อง Duality ของปัญหาโปรแกรมเชิงเส้น อ่านแล้วเข้าใจง่ายกว่าที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มอื่นบางเล่ม

บทสุดท้าย เป็นเรื่องการปรับตัวของฟาร์มต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นบทที่น่าสนใจมากอีกบทหนึ่ง โดยที่ระบบเศรษฐกิจมิได้หยุดอยู่กับที่ แต่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการผลิตทางเกษตรจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในต่าง ๆ ด้วย ในบทนี้ผู้แต่งได้ใช้กรอบการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์อธิบายถึงการปรับตัวของฟาร์มต่อการเปลี่ยนแปลงในต่าง ๆ อาทิเช่น ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นของแรงงาน การผลิตที่ต้องอาศัยเงินเชื่อมากขึ้น และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นต้น

สำหรับภาคผนวกสองภาคนั้น ภาคแรกอธิบายเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์และความรู้พื้นฐานทางแคลคูลัส ที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้ ผู้ที่มีพื้นทางคณิตศาสตร์น้อย ถ้าหากอ่านภาคผนวกแรกก่อนจะช่วยให้อ่านหนังสือเล่มนี้ได้เข้าใจยิ่งขึ้น ส่วนภาคผนวกที่สองได้เสนอความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ Non linear Programming สำหรับผู้ที่มีพื้นความรู้ทางคณิตศาสตร์ดี และประสงค์จะศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ในระดับสูงต่อไป

ในท้ายของแต่ละบท ผู้แต่งได้เสนอเชิงอรรถและแนะนำรายชื่อหนังสือและเอกสารวิชาการต่าง ๆ สำหรับผู้ที่สนใจหาความรู้ในชั้นรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทนั้น สำหรับบทที่สามสี่และห้า มีปัญหาและแบบฝึกหัดสำหรับให้ขบคิดอีกด้วย ซึ่งน่าเสียดายที่ถ้ามีปัญหามาหรือแบบฝึกหัดในบทอื่น ๆ ให้ครบถ้วน ก็จะทำให้หนังสือเล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดีกล่าวโดยสรุปแล้ว หนังสือเล่มนี้จัดว่าเป็นตำราพื้นฐานที่ดีมากเล่มหนึ่งเหมาะสำหรับใช้ในการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์การผลิตในระดับปริญญาตรี แต่สำหรับเนื้อหาในบทที่หกถึงบทที่สิบ ผู้วิจารณ์คิดว่าสามารถใช้สอนนักศึกษาในระดับปริญญาโทได้ โดยใช้หนังสือเล่มนี้ควบคู่ไปกับหนังสือของเฮ็คคีย์ ถึงแม้ว่าตัวอย่างที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้มีกลิ่นนมเนยก็จริง แต่ผู้ที่สอนวิชานี้สามารถดัดแปลงปรุงแต่งให้มีกลิ่นรสกะปิน้ำปลาได้ไม่ยากถ้าต้องการ สำหรับนักศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ทั่ว ๆ ไปที่สนใจเกี่ยวกับการประยุกต์ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค จะได้ประโยชน์มากจากการอ่านหนังสือเล่มนี้ โดยที่หนังสือเล่มนี้ใช้ภาษาอังกฤษง่าย ๆ ผู้วิจารณ์เชื่อว่านักศึกษาไทยคงไม่ประสบปัญหาในการทำความเข้าใจกับหนังสือเล่มนี้เป็นแน่

พิพิธ สุภพิพัฒน์